

תינוקת פרק עשירי גדה

סה.

עין משפט נר מצוה

יא א מיי" פ"ב מהל' אשוח
ה"כ סגן עין מח
עוש"ע ע"ד ס' לנר ספי"א
בג"ה:
יב ב מיי" פ"ב מהל' אסורי
בילה ה"ל כ"ג:
יג ב מיי" פ"ב מהל' מאלכות
אמורות ה"ל כד פ"א
מהל' טומאת אוכלים ה"ל"ו:

תוס' הרא"ש

לעולם יהיה לה אמת בימי
קטנות וגי בימי נערות.
וכדמסיק דתורת ירחי הוה
חד עונה וכוונן שבעל ששה
חודשים וכוונן נעוה בעילה
ראשונה ואחת בסוף שני
חודשים לנעוה ואחת לסוף
ד' חודשים לנעוה ואחת
לסוף נעוה. ותומא ואמאי
חזו בו פמאי דהוה ס"ד
התלמוד ירחי הוה חד עונה
השני ומי נימא הכי וכוונן
שבעל שניה בתחלת נעוה
וג' באמצע נעוה וד' בסוף
נעוה. ור"מ תינן מדקאמר
ד' לילות מתוך י"ב חדש
משמע דכל הבאות הוי
מפולגות זו מזו. ואי ביאה
שניה הויא בתחלת נעוה
יכול לא ע"ג דביאת קטנות כריך שמתא
ו' חדשים לפני נעוה דאם לא כן לא
הוי י"ב חדש מ"מ נראה ללא דוקא
בשלא בעל אלא ו' חדשים לפני
נעוה דהא אפילו בעל כל ימי משך
קטנות קאמר דאינו אלא בעילה
אחת הילכך אי כל חדש תלמא ירחי
תהיה השניה שבתחלת נעוה סמוך
לביאה אחרונה של קטנות מש"ה
קאמר כל תרי ירחי חדש עונה השניה
תהיה בסוף ד' חדשים של נעוה
רחוק מסוף קטנות והשלישית לסוף
ד' חדשים והרביעית לסוף ו' חדשים
וריוחוס שוה תרי ירחי וכן
דקס"ד מעיקרא בכל תלמא ירחי
חדש עונה הוי שוה צוה ענין ג'
חדשים לפני קטנות ומשכחת הציאות
עד סוף קטנות דאינה אלא ביאה
אחת ומש"ל ג' חדשים באמצע נעוה

עד שתחיה המכה סוף. וד' לילות לקטנה מאי ענינה: אינו
אלא אחס. ושלא צעו למיחז לה לצד ד' דקטנות: אי אמרם בשלמא
בוגרם בעלמא. שניקט לאחר שבגרה: איס לה טפי. מיליה אחת
לדית לה ד' לילות מש"ה יתיב להך משבגרה לילה אחת שלמה
ואע"ג דנבעלה קודם לכן דכי היכי
דלחגי בעלות קטנות למצנר הדא
מד' לילות הניתנות לנערה דהא
אמרינן כל בעילות שבעל אינו אלא
אחת הא לילה אחת מיהא מצנרי
דמו לא יהיבין לה ד' אלא ג': אהני
נמי בעילת נעוה למצנר הדא.
מלילות דנבגרות ומו לא יהיבין להך
בוגרת שבעלה קודם לכן יהיבין
מיהא לילה אחת מהשמים: אלא אי
אמרם בוגרם. לילה הראשון ומו לא
אמאי יהיב לה (ה) להך אחת צימי
בגרות א"כ בעילות דקודם לכן מאי
אהנו חדש בעילה הוא דצעי למיחז
לה צימי בגרות ולא כל הלילה: וג'
צימי נעוה. וליכא הכא בגרות כלל.

א) מכותות לג. קדושין ע"ג.
ב) ויבנות קפא. חולין ע"ג.
ג) ז"ל לוי נמי לכו"ס.
ד) ע"ז טה. ומסופתא ספי"א
דטהרות ע"ש ונ' ב"רש"י מ"ח
פ"י דטהרות (ה) ונ' תוס'
מכותות לג. ד"ה ויבנות.
ו) עין ש"ה אבמז דלפי ג'
שלפניו ורביעית ג' חדשים
והא ג' רש"ל לריך לנהיה
הכא לא במקום א' ו' ג'
רש"ל דג' ג' ג' רש"ל הפד
רש"ש בתוס' (ט) ז"ל און.

תורה אור השלם

1. לא נראה לצדוקי קל און
ד'שנים קלא רע.
מ"ל יב כא
2. וגם אני נחתי לכתב נקיון
שנים בכל עריבם וחסר
לחם בכל מקומותיהם וחסר
שבתם ע"ד נאם י'
עמוד ד ר

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אלא וכו'
אמאי יהיב לה רבי להך
אחת: (ב) תוס' ד"ה הדפין
וכי לילכא דפליג על זה לילה
הראשון: לא יאונה כו'. שלא נכשל
זה בדבריו: משתקפו שניו. וקנה:
נשמעו מונוסויו. קשין לצא: גסיו.
ליין: וציוס דריו. לשמן: הדפין.
זהו הדלת שנותנין על הנענצים:
הולנצים. היינו חופיא אישקוצ"ס
שמנקים זה את הגת: והעדשין. זו
היא הגת עלמה שבעצים נמונים שס:
העקלים

לעני רש"י

אישקוב"א. מוטאטא.

מוסף רש"י

אין בין נעוה לבגרות
אלא ו' חדשים. משכחת
שתי עוהות הויא נעוה
בזמן שבעל משמיט עשרה
ענה הולאה. ומשכחתא עד
שמתגורר ששה חדשים ומו לא
בגרות (ס) כשביאה צימי
נעוה אינה שוה ליהוה
בגרות אלא ששה חדשים.
ופעמיס שיהא ממהרת לצנור
וסמינה ניכרס דגדיה דקטן
מנסי' נדה (מו). פנה חולל
ואמל (קדושין ע"ג). לא
יאונה לצדוקי כל און. לא
יאמרי' לא חומדן לו עפיה
כל דעת (תש"י יב כא).
הדפין. כן העשוין עיני דלת
ומתקן על המפתח
והולוכבין העדשין. טמאיוס
אשקופ"א. שמכרת בה
הענינים התפוסתין לחאסין.
והעדשין. היינו גת עלמה
שקוין מיי"ט מדיחין.
מנסי' (ע"ז טה).

וכי תימא בציד הוא ד"כ"א הא טפי איבא. במסכת קדושין
(דף ע"ט). פרש"י ללא גרסי' ליה (ב"ב) דללאו ב"ב נמי
משמע לא פחות ולא יותר (ה) מיהו נראה דאי לאו ב"ב נמינו לפרושי
הכי אין שיעור הקטן שצין נעוה לבגרות אלא ו' חדשים והוה משמע
שפיר דליכא טפי: אלא ירחיב
זה אחת בימי קטנות ושתיים בימי
נעוה ב'ו'. מדמסיק לקמן מי סברת
דכל תלמא ירחי חדש עונה מכלל
דקך היה סבור מתחלה וע"כ או
הראשונה שבקטנות רחוקה מן
השניה ו' חדשים והשאר ג' ג' או
הרביעית רחוקה ו' חדשים והשלישית
השאר ג' ג' שאל לא כן לא היו מתוך
י"ב חדש וא"כ י' מסיק תלמא צימי
נעוה וכל תרי ירחי חדש עונה לא
היה לריך לשנות סדר העונות אלא
כל תלמא ירחי חדש עונה הראשונה
לפני הנעוה והשניה בתחלת נעוה
והשלישית באמצע נעוה ג' ירחים
אחרים והרביעית בסוף נעוה ויש
לומר דניחא ליה להש"ס להשוות
הפסקות הביאות זו מזו כמו שהיא
יכול לא ע"ג דביאת קטנות כריך שמתא
ו' חדשים לפני נעוה דאם לא כן לא
הוי י"ב חדש מ"מ נראה ללא דוקא
בשלא בעל אלא ו' חדשים לפני
נעוה דהא אפילו בעל כל ימי משך
קטנות קאמר דאינו אלא בעילה
אחת הילכך אי כל חדש תלמא ירחי
תהיה השניה שבתחלת נעוה סמוך
לביאה אחרונה של קטנות מש"ה
קאמר כל תרי ירחי חדש עונה השניה
תהיה בסוף ד' חדשים של נעוה
רחוק מסוף קטנות והשלישית לסוף
ד' חדשים והרביעית לסוף ו' חדשים
וריוחוס שוה תרי ירחי וכן
דקס"ד מעיקרא בכל תלמא ירחי
חדש עונה הוי שוה צוה ענין ג'
חדשים לפני קטנות ומשכחת הציאות
עד סוף קטנות דאינה אלא ביאה
אחת ומש"ל ג' חדשים באמצע נעוה

ומש"ל ג' חדשים בסוף נעוה ורביעית ג'
חדשים בבגרות: סבר למעבד עובדא בוותיה דרב ואפ"ו ראתה. וא"ת והא אפילו אי לא הוה מפליג בין ראתה ללא ראתה מ"מ לא הוה
ה"ל למעבד כרז דהא מסקינן לקמן רב ושמואל דאמרי תרוייהו הלכה בועל בעילת מנהו ופורש וי"ל דאי לא עביד כהך דלקמן לא הוה
מקפיד שמואל דמ"מ הוה עביד כמתני' אלא בהך שהיה רואה לעשות מה שלא אמר רב מעולם צוה היה מקפיד שמואל:
הדפין והד"ר ה"ה העדשין. העדשין פ"ה זו היא הגת עלמה שהענינים נמונים על וכן פ' בתרא למסכת ע"ו (דף ע"ה). קאמר צעו
מנייה מר' אבהו הני גורגי כוכבים מהו פרש"י וכן בערוך גורגי עקלים ופשיט ליה מהא דהדפין והולנצין וכו'
דעקלים מנגנן ופרש"י התם מדפשיט מהך מתני' ש"מ דעיקר היא הילכך סמכינן עלה למשרי גת בהדחה ולא סמכינן אצרייתא דלעיל
הגת והמחך דקמני של עץ ושל אבן מנגנן והן טהורין וזהו תימה אי מיימי היא צרייתא דהדפין לגבי עקלין דליכא דפליג (ה) גבי
שאר דברים דפליג אידך צרייתא עלה וליכא טעמא לנסמך עליה ומיהו מטעם דבשל סופרים הך אחר המיקל הוה מני פסוק כוותיה
ועוד דבזוספתא דטהרות גרסינן הדפין והולנצין והעדשין מנגנן והן טהורין ומיהו אומר ר"י דאפי' אי גרסינן מתיין כגירסת הסופרים ל"ק
לצרייתא דלעיל דעדשין לאו גת עלמה הוא אלא עיגול של טיט שמכביד על ענבים שגת לדורכן וכן פ' בערוך עקלן טלפת והוא יס דלמר צפ'
המוכר הבית (ב"ב דף ק"ו): מאי יס טלפתא ולפי שהוה עיגול קרוי עדשים וטלפתא ונקרא יס על שם שהענינים נענרים על ידו ומתמלאת יין כמים
יכסו על יס ומה שלא שנה הכא דין גת היינו משום שהיא כבדה ואינה מנוטלת כל כך ומשתמרת יותר מטומאה מכל כלי הגת שיד הכל
ממשמשין בהן וכן בהמוכר הבית לא הוצרך לשנות (ה) גת כי פשיטא שמכר את (ה) הגת עלמו ומכר את היקבים דקמני בגמרא לא היינו גת כפרש"י
אלא כמו שפירש הערוך קלים שמציאין בהן זיתים לבית הדב ור"ת מפרש דהך מתני' בכלי בית הדב איירי כדלמך באיזהו נשך (ב"ב דף ע"ד).
גבי מעטין של זיתים והא מחסר מכמר ועיולי לבי דפי וגבי עציט של ענבים נקט ועיולי לבי מענתרתא וכן עדשין דפרק המוכר את הבית (ב"ב דף
ק"ו): קאמר להו גבי בית הדב דקאמר המוכר את בית הדב מכר את הים ומפרש מאי יס טלפתא והיינו עדשין דהכא וכן עקלים מנינו בצד
בפרק זה בזור (פאה"ד ע"ו). לעקל בית הדב אני לריך ובהגול בתרא (ב"ב ק"ט): כשעקל בית הדב כרוך עליה ואע"ג דפתח בתרתי גמיו
ובית דציו טמאים גת שיריה דקאמר בהחולין (ויבמות דף ק"ח): כמותה לבי"ש שירי לבי"ש מ"מ תני לבי"ה אבל
הכא אמאי תנא גת כלל אי לאו לשמועינן בהו מדי אלא ע"כ משמעו בצד ומינה שמעינן דגת כיוכל צו וע"כ אי לא מירי אלא בצד היכי
פשיט דגורגי דעובדי כוכבים דהיינו עקלין דגבי גת דלענין יין נשך מעקלין דצרייתא דאיירי בכלי צד אלא ע"כ לבי"ה תנא גת ומינה שמע
גת וכיוכל צו ורשב"ג נמי קאמר מגת לגת ומבד לצד דדינס שוה ועוד אומר ר"י דאפילו לפרש"י דפי' דעדשין היינו גת ולגירסת הסופרים
דגרסי' מדיחין לא פליג אצרייתא דגת ומחך דקמני מנגנן והן טהורין דהתם בשל עובדי כוכבים מיירי לפיכך מחמירין לנגב אע"ג דאינן
מופפין דקמני אס היו מופפין אסורין והך דהכא איירי בשל ישראל ונגע בהן עובדי כוכבים דקמני מי שהיו גמיו ובית דציו טמאין ומש"ה
קני בהדחה וכן ל"ל לרצא דלמר התם ל"ש פירוש דבעי ניגוב אלא שופתה אבל דרך צה בלא זפיתה לא ובהך צרייתא קמני של עץ ושל אבן
מנגנן והם טהורין ואם היו מופפין אסורין אלמא בלא זפיתה נמי צעי ניגוב אלא מתניתא איירי בשל עובדי כוכבים ומיהו קשה דהיכי
פשיט גורגי דעובדי כוכבים מעקלין דצרייתא דשמעתין דלמא דעובדי כוכבים חמירי וי"ל דאע"ג דגת מפלגין צין ישראל לשל עובדי
כוכבים יס דברים דלא שייך לאפלוגי בהו כמו גבי נודות וגבי דבר שמכניסו לקיום דאפי' לפי שעה גורו צהו רבנן ל"ש דישאל ל"ש דעובדי
כוכבים ומש"ה מיימי ראייה שפיר מעקלים (ה) אי (ה) בגורגי של שיפא ושל גמי איירי ומיימי ראייה דאפי' בשל ישראל מיישנה שנים עשר חדש: